

การศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

STUDYING EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION SKILLS IN THE 21ST CENTURY UNDER THE
OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION CHAIYAPHUM PROVINCE

สร้อยสุดา ศุภมาตย์¹, ทับทิมทอง กอบัวแก้ว²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Sroysuda Supamart¹, Tubtimthong Korbuakaew²

Program in Department Administration, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail : s65561802040@ssru.ac.th¹, tubtimthong.ko@ssru.ac.th²

(Received : April 1, 2026; Edit : April 4, 2026; accepted : April 20, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามภาครัฐและเอกชน 3) เปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามภาครัฐและเอกชน และ 4) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 385 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และต่ำสุดคือทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร สำหรับครูผู้สอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร และต่ำสุดคือทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ 2) ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นของภาครัฐและเอกชน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน มีความคิดเห็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไม่แตกต่างกัน คือทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่แตกต่างกันคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร 3) ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกเป็นของภาครัฐและเอกชน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และไม่มีความแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนภาครัฐและเอกชน มีความคิดเห็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไม่แตกต่างกัน คือทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร และค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่แตกต่างกันคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ 4) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงคุณยุดิธรรม บุคลากรทุกคนมีความสำคัญเท่ากัน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใหม่ ๆ วางแผนและการพัฒนา วินิจฉัย ประเมินผล วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ รวมถึงต้องมีความทันสมัย ใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ได้อย่างคล่องแคล่ว และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดหลักธรรม มาเป็นเครื่องช่วยในการบริหารงาน เช่น หลักทศพิธราชธรรม 10 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการบริหารทุก ๆ ด้านเท่ากัน ควรมีการอบรม และศึกษาเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมนำมาปรับประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ก้าวทันตามศตวรรษต่อไป

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, ครูผู้สอน

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the level of skills of educational institution administrators in the 21st century under the Office of the Vocational Education Commission, Chaiyaphum Province. According to the opinions of school administrators and teachers. 2) to compare the 21st-century school administration skills of school administrators be categorized into public and private sectors. 3) to compare 21st-century educational management skills of vocational school administrators as perceived by teachers, differentiating between public and private sectors. And 4) to suggest for Developing 21st Century Vocational School Administrators' Skills, the sample for this study included 385 school administrators and teachers. The ten key informants. In addition a structured interview was used as a secondary tool to supplement additional information. For the statistics used in data analysis, such as frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-test. Results: The results of the research found that (1) skills of educational institution administrators in the 21st century under the Office of the Vocational Education Commission, Chaiyaphum Province overall, it was at the "high" level. When considering each aspect, it was found that the skills of school administrators in the 21st century were at the "high" level in every aspect. There is a significant difference ($p < .05$) School administrators reported that the area with the highest average score was moral and ethical skills, while the area with the lowest average score was communication skills. For teachers, the area with the highest average score was communication skills, and the area with the lowest average score was technology and creativity skills. 2) Results of a comparative analysis of the skills of school administrators in the 21st century, Chaiyaphum Province be categorized into public and private sectors found that the differences were statistically significant at the 0.01 level. School administrators from both public and private sectors showed no significant difference in the area with the highest average score, which was moral and ethical skills. Conversely, the areas with the lowest average scores, which differed significantly, were interpersonal skills and communication skills. 3) Comparing in 21st-century educational management skills of vocational school administrators as perceived by teachers differentiating between public and private sectors. It was found that are not different overall opinions. Public and private sector teachers showed no significant difference in the highest average scores for communication skills, while the lowest average scores differed significantly for interpersonal skills and technological and creative skills. And 4) Guidelines for developing 21st-century school administration skills under the Office of the Vocational Education Commission in Chaiyaphum Province found that school administrators must consider fairness and that all personnel are equally important. They possess a broad vision, build learning communities, exchange new experiences, plan and develop, diagnose, evaluate, analyze situations and problems, and solve immediate issues. They must also be up-to-date and utilize modern tools, media, and equipment. And importantly, school administrators should use moral principles as a guide in their management, such as the Ten Royal Virtues. Therefore, all school administrators should place equal importance on all aspects of management skills. Continuous training and education are essential for self-development, enabling them to adapt and apply their knowledge to develop and drive educational institutions to keep pace with the next century.

Keywords : Educational administration skills, 21st century, school administrators, teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาวการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม ในศตวรรษที่ 21 เป้าหมายของการจัดการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาคนและสังคมเป็นหลัก ต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพเทียบมาตรฐานสากล ในการพัฒนากำลังคนสู่มาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการขับเคลื่อนองค์กร เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ หน้าที่ คุณธรรมและประสิทธิภาพทางการบริหารการศึกษา เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เภาพาน, 2559)

บุคคลสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะที่มีคุณภาพและมีการวางแผนการบริหารอย่างเป็นระบบ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) พร้อมทั้งเน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับบริหารการจัดการศึกษา โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการสถานศึกษา (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580) และส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566, ข้อ 6) ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถและทักษะใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงาน เพราะผู้บริหารเป็นผู้ขับเคลื่อนองค์กรไปในทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ณัฐพงษ์ ปริชาชนทกุล, 2563)

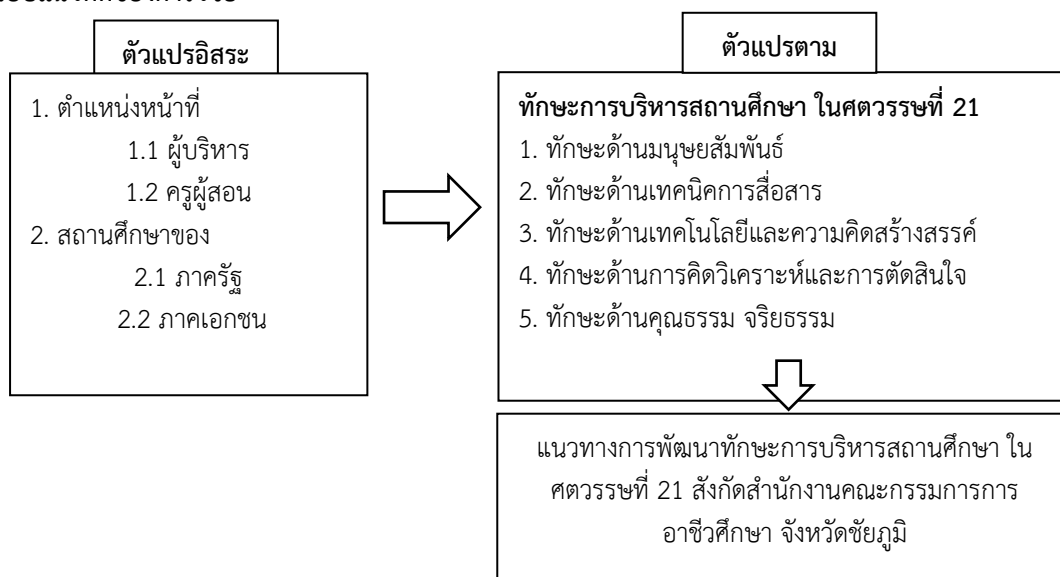
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายและจุดเน้น เรื่องการผลิตและพัฒนาากำลังคน “อาชีวศึกษา ยกกำลังสอง” ซึ่งเป็นการสร้างคุณภาพอาชีวศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย และตอบโจทย์ความต้องการของตลาด ทั้งยังสร้างอาชีพใหม่ให้ประชาชน รองรับผู้เรียนที่จบการศึกษาของทวิภาคี ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสถานประกอบการที่รับนักเรียนนักศึกษาไปแล้วสามารถปฏิบัติงานได้จริงตรงกับความต้องการ รวมไปถึงการพัฒนาบุคลากร เสริมสร้างศักยภาพให้กับครูผ่านการฝึกทักษะ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567)

ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาภาครัฐ จังหวัดชัยภูมิ มาเป็นเวลาหลายสิบปี เล็งเห็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ทั้งในส่วนของผู้บริหาร และครูผู้สอน ดังนั้น เพื่อก้าวทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ และต้องการทราบถึงทักษะการบริหารสถานศึกษามีมากน้อยเพียงใด มีความแตกต่างกันหรือไม่ หากอยู่ในสถานศึกษาที่ต่างกัน คือสถานศึกษาของภาครัฐ และสถานศึกษาเอกชน เพื่อนำผลเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายในอนาคต และได้แนวทางการพัฒนา นำไปใช้ในด้านทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามภาครัฐและเอกชน
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามภาครัฐและเอกชน
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แตกต่างกัน
2. ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามภาครัฐและเอกชน แตกต่างกัน
3. ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามภาครัฐและเอกชน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 304 คน ครูผู้สอน จำนวน 309 คน รวมทั้งหมด จำนวน 613 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 385 คน ซึ่งกำหนด จำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ตารางจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมที่ระดับความคลาดเคลื่อน .04 ของ Yamane (1973 ; อ้างถึงใน นิภาธร มุลกุน, 2561) หลังจากนั้นจึงทำการระบุหน่วยตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และสถานศึกษาของภาครัฐหรือเอกชน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของ Likert's Scale (อ้างถึงใน นิภาธร มุลกุน, 2561) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ข้อเสนอแนะ แบบสอบถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบเสนอความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ
2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม การสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาวรรณกรรม เอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษ

ที่ 21

- 1.2 กำหนดกรอบเครื่องมือในการวิจัยจากข้อมูลการศึกษา โดยการวิเคราะห์ตัวแปร ได้ทักษะ 5 ด้าน
- 1.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์การวัดผลตามนิยามศัพท์เป็นหลัก
- 1.4 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและพิจารณาประโยคคำถามที่ใช้ เรื่อง ความชัดเจนของคำถาม พร้อมทำการปรับปรุง
- 1.5 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน รายนามผู้เชี่ยวชาญ
- 1.6 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 15 คน และครูผู้สอน จำนวน 15 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach (อ้างถึงใน ทวี วงศ์สุวรรณ, 2550)

1.7 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผ่านการทดลองแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไข

- 1.8 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล
2. แบบสอบถามสัมภาษณ์ การสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 นำผลสรุปจากการวิเคราะห์แบบสอบถามทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยพิจารณาข้อมูลรายด้าน เลือกด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ไปสร้างแบบสัมภาษณ์
 - 2.2 เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และมีความเหมาะสมของภาษา
 - 2.3 ดำเนินการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนะ
 - 2.4 จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถาม
4. นำแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลกับผู้ใช้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสร้างเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
5. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐ
 - 5.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
 - 5.2 ผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิดเห็นทันทีที่จบการสัมภาษณ์ในแต่ละขั้นตอน
 - 5.3 เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง ผู้วิจัยจะสรุปอีกครั้งซึ่งหากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แต่ละคนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมก็จะบันทึกเพิ่มเติมอีกครั้ง

5.4 การสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในการแสดงความคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์และได้จดบันทึก โดยขออนุญาตในการบันทึกต่อผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยของแบบสอบถามทุกฉบับ และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีการแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย (บุญจันทร์ สีสันต์, 2557)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามภาครัฐและเอกชน โดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	174	45.19
หญิง	211	54.81
2. อายุ		
ไม่เกิน 35 ปี	149	38.70
36 – 49 ปี	134	34.80
50 ปีขึ้นไป	102	26.50
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	2.86
ปริญญาตรี	283	73.51
ปริญญาโท	68	17.66
ปริญญาเอก	23	5.97
4. ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา, รองผู้อำนวยการสถานศึกษา, หัวหน้างาน, หัวหน้าแผนกวิชา	190	49.35
ข้าราชการครู, พนักงานราชการครู, ครูพิเศษสอน, บุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่สอน	195	50.65
5. สถานศึกษา		
ภาครัฐ	217	56.36
ภาคเอกชน	168	43.64

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 385 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 45.19 เพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 54.81 ช่วงอายุไม่เกิน 35 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 ช่วงอายุ 36 – 49 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86 ปริญญาตรี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 73.51 ปริญญาโท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.66 ปริญญาเอก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.97 ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา, รองผู้อำนวยการสถานศึกษา, หัวหน้างาน, หัวหน้าแผนกวิชาจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 49.35 ตำแหน่งข้าราชการครู, พนักงานราชการครู, ครูพิเศษสอน, บุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่สอน จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 50.65 และสถานศึกษาภาครัฐ จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 56.36 สถานศึกษาภาคเอกชน จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 43.64

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ตำแหน่งหน้าที่		t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน		

	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.34	0.60	มาก	4.31	0.62	มาก	1.40	0.16
2. ทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร	4.32	0.58	มาก	4.37	0.56	มาก	-2.23*	0.02
3. ทักษะด้านเทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์	4.36	0.54	มาก	4.30	0.57	มาก	2.58**	0.01
4. ทักษะการคิดวิเคราะห์และ การตัดสินใจ	4.37	0.61	มาก	4.35	0.58	มาก	0.82	0.41
5. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.40	0.54	มาก	4.34	0.57	มาก	2.66**	0.01
เฉลี่ยรวม	4.36	0.57	มาก	4.33	0.58	มาก	2.01*	0.05

*ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

**ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.57) และครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.61) ทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.54) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.60) และทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ สำหรับครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดย ทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.56) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.58) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.57) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.62) และทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามภาครัฐและเอกชน

ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ผู้บริหารสถานศึกษา							
	ภาครัฐ			เอกชน			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.34	0.58	มาก	4.35	0.61	มาก	-0.29	0.77
2. ทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร	4.38	0.53	มาก	4.27	0.62	มาก	3.26**	0.00
3. ทักษะด้านเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์	4.42	0.51	มาก	4.31	0.56	มาก	3.41**	0.00
4. ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการตัดสินใจ	4.40	0.60	มาก	4.32	0.61	มาก	2.06*	0.04
5. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.42	0.56	มาก	4.39	0.52	มาก	0.91	0.37
เฉลี่ยรวม	4.39	0.56	มาก	4.33	0.58	มาก	3.54**	0.00

*ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

**ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่าทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนก

ตามภาครัฐและเอกชน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.56) และผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.56) ทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.60) ทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.53) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดย ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.52) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.61) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.61) ทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.56) และทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามภาครัฐและเอกชน โดยภาพรวม

ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ครูผู้สอน							
	ภาครัฐ			เอกชน			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1.ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.29	0.59	มาก	4.33	0.66	มาก	-1.28	0.20
2.ทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร	4.35	0.60	มาก	4.41	0.49	มาก	-2.15*	0.03
3.ทักษะด้านเทคโนโลยีและ ความคิดสร้างสรรค์	4.33	0.56	มาก	4.27	0.56	มาก	2.07*	0.04
4.ทักษะการคิดวิเคราะห์และ การตัดสินใจ	4.34	0.60	มาก	4.36	0.54	มาก	-0.81	0.42
5.ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.35	0.54	มาก	4.32	0.60	มาก	0.91	0.37
เฉลี่ยรวม	4.33	0.58	มาก	4.34	0.57	มาก	-0.41	0.68

*ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

**ข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามภาครัฐและเอกชน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งครูผู้สอนภาครัฐ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) และครูผู้สอนเอกชน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยครูผู้สอนภาครัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.60) และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.60) ทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.56) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ สำหรับครูผู้สอนภาคเอกชน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.49) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.54) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.66) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.60) และทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทั้งภาครัฐและเอกชนโดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และมีด้านที่แตกต่าง คือทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ซึ่งครูผู้สอนให้ความสำคัญมาก สอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) กล่าวว่า ทักษะด้านการสื่อสาร มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารไม่ว่าจะปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มใหม่ ๆ หรือความเชี่ยวชาญในการนำความรู้สมัยใหม่มาพัฒนาการบริหาร และความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ ประยูร อาษานาม (2541 : อ้างถึงใน ไกรศร เจียมทอง 2561) กล่าวว่า ผู้นำทีมงานต้องมีทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร จัดระบบและกระบวนการติดต่อสื่อสารภายในทีมงานรวมทั้งการติดต่อกับทีมงาน ผู้นำทีมจะต้องมีทักษะด้านการติดต่อสื่อสารในการประชุม การอภิปราย การสั่งงานด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับ ทองทิพา วิริยะพันธุ์ (2550 : อ้างถึงใน ไกรศร เจียมทอง 2561) กล่าวว่า การสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษยทุกคนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร สอดคล้องกับ บุรชัย ศิริมหาสาร (2548 : อ้างถึงในภาธร มุลกุน 2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถจะต้องเก่งคน - เก่งงาน - เก่งคิด ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจ และกำหนดนโยบายให้ผู้อื่นนำไปปฏิบัติ

ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษากลับมองเห็นทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นสำคัญ เนื่องมาจากการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ต้องดูแล สนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งการมอบหมายงานต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ หรือความถนัดในการปฏิบัติหน้าที่นั้น การปฏิบัติงานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาในโอกาสต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านคือทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม และอยู่ในระดับมาก 5 ด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ทักษะด้านคุณธรรม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสาร และเทคโนโลยีตามลำดับ ไกรศร เจียมทอง (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารไม่ว่าจะปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็มีความสามารถในการเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคล เข้าใจธรรมชาติของคนมีวิธีการต่าง ๆ เพื่อมุ่งใจสมาชิกให้อยากทำงาน มีความเข้าใจความต้องการของบุคลากรในองค์กร สามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม ซื่อสัตย์ สอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารมีวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560) กล่าวว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการทำงานให้บรรลุผลโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกัน ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับ แคทซ์ (Katz,1995) กล่าวว่า ทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จมี 3 ด้าน คือ 1) ด้านเทคนิควิธี ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนกำหนดนโยบายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ และ 3) ด้านความคิดรวบยอดผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงาน เข้าใจกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

บริบทการบริหาร หรือการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชน มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ สถานศึกษาของภาครัฐได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลในส่วนของการจ้างงานบุคลากร ตำแหน่งพนักงานราชการ ทั้งครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ทำให้สถานศึกษาของภาครัฐไม่ขาดกำลังคนในการปฏิบัติงาน แบ่งแยกหน้าที่ที่ชัดเจน กำลังคนจึงเพียงพอต่อการปฏิบัติงานและมีความสมารถในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรพัฒนาทักษะทักษะด้านเทคนิคการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ เพราะเป็นข้อคิดเห็นแตกต่างกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 ด้านนี้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาการดำเนินงานในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการใช้ทักษะการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดต่าง ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และพัฒนาต่อไป

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ควรมีการอบรมและศึกษาเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ก้าวทันตามศตวรรษ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). **ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- กณิษฐา ทองสมุทร. (2561). **ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2**. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). **เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา**. http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html. [2567, มกราคม 12].
- ชัยยันต์ เพาพาน. (2559). **ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21**. วารสารคณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 8 (2), 08-30.
- ถวิล อรัญเวศ. (2560). **ผู้บริหารกับการครองตน ครองคน และครองงาน: สุดยอดนักบริหาร**. นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณัฐพร พุทธวงศ์. (2565). **ทักษะของผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา: ภาคกลาง 1**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. การบริหารการศึกษา.
- ทวี วงศ์สุวรรณ. (2550). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตธานี**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ธีระรัตน์ คันธิวงศ์. (2561). **การศึกษากาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นริศรา บุญอาด. (2563). **ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภาธร มุลกุล. (2561). **การพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ในยุคไทยแลนด์ 4.0**. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2548). **IDEA CAN DO มุขบริหารสู่การเป็นผู้นำ เล่ม 1**. นครปฐม. สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- บุญจันทร์ สีสันต์. (2557). **วิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุญช่วย สายราม. (2559, ธันวาคม 13). **ทักษะภาวะผู้นำองค์กรโรงเรียนในศตวรรษที่ 21**. [Online]. <https://wetoknows.blogspot.com/2016/12/21.html>. [2566, พฤศจิกายน 22].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ. สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปทุมธานี**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิกุล นามสูง. (2565). **การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21**. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา. 1(2), 12-29.
- แพรวดา สนองฝัน. (2557). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

- ปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี. มลฤดี สอนดี. (2565). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.** วิทยานิพนธ์ คม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2546, กรกฎาคม 6) **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546.** <https://web.archive.org/web/20111120084427/http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/00126560.pdf>.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1.** การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศรัณญา น้อยพิมาย. (2562). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2560-2579).** <http://plan.bru.ac.th/แผนการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2560-2579/>. [2566, ธันวาคม 3].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. (2561– 2580).** <http://plan.bru.ac.th/แผนการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2560-2579/>. [2566, ธันวาคม 3].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.** <https://www.moe.go.th/พรบ.การศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542/>. [2566, ธันวาคม 7].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). **นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ. พ.ศ.2566.** https://drive.google.com/drive/folders/1AuLkazcu_J0cFBpVyGXH8zmJuSocASOa. [2566, ธันวาคม 10].
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). **ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566.** <https://www.vec.go.th>. [2566, ธันวาคม 11].
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). **นโยบายพัฒนาอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.** <https://www.vec.go.th>. [2566, ธันวาคม 11].
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). **ประวัติและความเป็นมา อาชีวศึกษาประเทศไทย.** <https://www.vec.go.th>. [2566, ธันวาคม 12].
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2560). **การบริหารการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์, 28 (2), 36-49.**
- สุกรรยา อังคระชี. (2565). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลาเขต 2.** สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุนันทา พันธรักษ์พงษ์. (2564). **สภาพและแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุวิมล ทองจำรัส. (2563). **ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วารสาร การวิจัยการบริหารการพัฒนา, 10 (3), 168-178.**
- อรุณี ทองนพคุณ. (2558). **การศึกษาบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเข้เกรา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพ พรรณี.
- อติกาญจน์ ศรีสังข์. (2564). **ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อภิชัย สุรเดชเดชกุล. (2567). **แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. บทความวิชาการ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยา.**
- Ejimofofor, F. O. (2008). **Principals' Transformational Leadership Skills and Their Teachers' Job Satisfaction in Nigeria.** Doctoral Dissertation. Cleveland State University.
- Hammer, J. S. (July 2000). **“ An Analysis of Technical, Human and Conceptual Skill Among Student Affairs Administrators in Higher Education,”** Dissertation Abstract International. 23 : 64 - A.

- Kamat. (2012) . **Good management skills.** March 19, 2016. (online) . Available : <https://bsc.dip.go.th/th/category/hr2/fs-goodCEO>. 18 Aug 2021.
- Katz, R.L. (1995). **Skills of an Effective Administrator**, Harvard Business Review. (1955)
- Likert, R. (1976). **New way and Managing Conflict.** NewYork : McGraw-Hill.
- Morphet, D. (2007). **“The Administration of the School Administrators,”** Dissertation Abstract International. 34 (03): 705-A.
- NASSP. (2015). **10 Skills for Successful School Leaders.** Online. Retrieved from: <http://www.amazon.com/10-Skills-forSuccessful-School-Leaders/dp/>. September 16th, 2022.
- Victor, J. (n. d.). **Ten attitudes for effective 21st century leaders.** Retrieved October 28, 2016. from http://www.ehow.com/info_8489161_10-effective-21st-century-leaders.htm.
- Watson, T.R. (2000). **Ways of Learning English: What Every Learner Needs To Know About Strategies.** Bangkok: Department of Applied Linguistics School of Liberal Arts, King Mongkut’ s University of Technology Thonburi.
- Weigel, R. A. (2012). **School Leadership Skill Development** : Dissertation Ph.D. Thesis in Educational Leadership. Eastern Michigan University, Michigan, U.S.
- Yamane, T. (1973). **Statistics** : An introductory analysis. New York : Harper and Row.
- Yang, P (2011). **A Literature Review of the Skill Required by 21st Century School Administrators.** Canada : Athabasca University.